

וְעַל דָּא נִכּוֹן יִהְיֶה הָר בֵּית יי' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְגו', וְנִהְרֻ אֱלֹיו כָּל הַגּוֹיִם. מִשּׁוּם שְׁעֲכָשׁוּ, כָּל שְׂאֵר הָעַמִּים יֵשׁ לָהֶם מִמְּנִים בְּרִקְיַע עֲלֵיהֶם, וּבְאֹתוֹ זְמַן יִבְעַר אוֹתָם וַיִּפֹּל אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁלֹטוֹנָם, שְׁפָתוֹב (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל צָבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם. וְכִיּוֹן שְׁכָלָם יַעֲבְרוּ מִשְׁלֹטוֹנָם, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְחַזֵּק לְבָדוֹ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (שם ב) וְנִשְׁגַּב ה' לְבָדוֹ בַּיּוֹם הַהוּא. וְאֲזִי, וְנִהְרֻ אֱלֹיו כָּל הַגּוֹיִם. וְהוּוּ שְׁפָתוֹב וְהִלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הָר ה' אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְגו'.

וְהַבֵּל הוּא בְּשַׁעַה שְׁהַפְּתֵן, שְׁהוּא רֹאשׁ הַהָרִים, יֵאִיר לָהּ, וְהַכֵּל הוּא בְּסוֹד שֶׁל שֵׁשׁ, שֵׁשׁ הֵם בְּכָל הַצְּדָדִים שִׁיאִיר לָהּ, שְׁהַרִי בְּסוֹד שֶׁל שֵׁשׁ יֵאִיר לָהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הֵיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זְמַן הוּא לְלַכֵּת עִם הַשְּׂכִינָה, מִשּׁוּם שְׁשְׂכִינָה לֹא תִשָּׂרָה עֲלֵינוּ אֶלָּא מִתּוֹךְ דְּבַרִי תוֹרָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי שְׁהוּא הַרֹאשׁ, יִפְתַּח בְּרֹאשׁ.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים קיט) צַעִיר אֲנִכִי וְנִבְזָה פְּקֻדֶיךָ לֹא שְׁכַחְתִּי. צַעִיר אֲנִכִי וְנִבְזָה - דָּוִד הַמֶּלֶךְ לְפַעְמִים מִשְׁבַּח אֶת עֲצָמוֹ, שְׁפָתוֹב (שם יח) וַעֲשֵׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ לְדָוִד וְלִזְרַעוֹ עַד עוֹלָם. וְכַתוּב (שמואל ב-כג) נֶאֱמַר דָּוִד בֶּן יִשִׁי וְנֶאֱמַר הַגִּבּוֹר הוֹקֵם עַל מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. וְלְפַעְמִים עוֹשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ עֲנִי, שְׁפָתוֹב (תהלים פו) כִּי עֲנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי. וְכַתוּב צַעִיר אֲנִכִי וְנִבְזָה. וְהוּא אוֹמֵר, (שם קיח) אֶבְיוֹן מֵאִסּוֹ הַבּוֹנִים הֵיטָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. אֶלָּא, בְּזִמְנָן שְׁהֵי עוֹלָה בְּדַרְגַּת הַשְּׁלוֹם וְהַתְּעֵלָה בְּדִין שֶׁל אֱמֶת וְהֵי שׁוֹלֵט עַל שׁוֹנְאֵיו, הֵי מִשְׁבַּח אֶת עֲצָמוֹ. וּבְזִמְנָן שְׂרָאָה

וְעַל דָּא נִכּוֹן יִהְיֶה הָר בֵּית יי' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְגו', וְנִהְרֻ אֱלֹיו כָּל הַגּוֹיִם. בְּגִין דְּהַשְׂתָּא, כָּל שְׂאֵר עַמִּין, אֵית לוֹן מְמַנָּן בְּרִקְיַע עֲלֵיהוּ. וּבְהַהוּא זְמַנָּא, יִבְעַר לוֹן, וַיִּפֹּל לוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִשְׁוֹלְטַנְיָהוֹן, דְּכַתִּיב, (ישעיה כד) יִפְקֹד יי' עַל צָבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם, וְכִיּוֹן דְּכֻלְהוּ יִתְעַבְרוּן מִשְׁוֹלְטַנְיָהוֹן, כְּדִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְתַּקֵּף בְּלַחֲדִיָּה, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ישעיה ב) וְנִשְׁגַּב יי' לְבָדוֹ בַּיּוֹם הַהוּא, וְכִדִּין וְנִהְרֻ אֱלֹיו כָּל הַגּוֹיִם. וְהֵדָא הוּא דְּכַתִּיב, וְהִלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הָר יי' אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְגו'.

וּבְרִיא אֵיהוּ, בְּשַׁעַתָּא דְּכַהֲנָא, דְּאֵיהוּ רֹאשׁ הַהָרִים וְנִהְרֻ לָהּ, וְכֻלָּא אֵיהוּ בְּרֹזָא דְּשֵׁשׁ, שֵׁית אֵינוֹן בְּכָל סְטָרִין דִּינִהְרֻ לָהּ, דְּהָא בְּרֹזָא דְּשֵׁית וְנִהְרֻ לָהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הֵיוּ אֲזֵלִי בְּאוֹרְחָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עֵידָן אֵיהוּ לְמַהֲרָה בְּשְׂכִינְתָּא, בְּגִין דְּשְׂכִינְתָּא לֹא תִשָּׂרֵי עֲלֵן, אֶלָּא מִגּוֹ מְלִי דְּאוֹרֵייתָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאן דְּאֵיהוּ רִישָׁא, לִיִּפְתַּח בְּרִישָׁא.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים קיט) צַעִיר אֲנִכִי וְנִבְזָה פְּקֻדֶיךָ לֹא שְׁכַחְתִּי. צַעִיר אֲנִכִי וְנִבְזָה, דָּוִד מֶלֶךְ, לְזִמְנִין אֵיהוּ קָא מִשְׁבַּח גְּרַמְיָה, דְּכַתִּיב, (תהלים יח) וַעֲשֵׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ לְדָוִד וְלִזְרַעוֹ עַד עוֹלָם. וְכַתִּיב, (שמואל ב כג) נֶאֱמַר דָּוִד בֶּן יִשִׁי וְנֶאֱמַר הַגִּבּוֹר הוֹקֵם עַל מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. וְלִזְמַנִּין עַבְדֵי גְרַמְיָה מִסְּכַנָּא, דְּכַתִּיב, (תהלים פו) כִּי עֲנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי. וְכַתִּיב צַעִיר אֲנִכִי וְנִבְזָה. וְאֵיהוּ אָמַר (תהלים קיח) אֶבְיוֹן מֵאִסּוֹ הַבּוֹנִים הֵיטָה לְרֹאשׁ פְּנֵה.

אֶלָּא, בְּזִמְנָא דְּהֵי סְלִיק בְּדַרְגָּא דְּשְׁלָמָא, וְאִסְתַּלַּק בְּדִינָא דְּקָשׁוּט, וְהֵי שְׁלִיט

את עצמו בצרה ושונאיו דוחקים אותו, אז הנמיך את עצמו, והיה קורא לעצמו עני, קטן לכלם. מה הטעם? משום שלפעמים היה שולט, ולפעמים היה בצרה של שונאיו.

ועם כל זה, הוא שלט עליהם תמיד ולא יכלו לו. ודוד המלך תמיד היה משפיל עצמו לקדוש ברוך הוא, שכל מי שמנמיך עצמו לפני הקדוש ברוך הוא, הוא מזקיף אותו על הכל, ומשום כך התרצה בו הקדוש ברוך הוא בעולם הזה ובעולם הבא. בעולם הזה - שכתוב (ישעיה לז) וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי. ובעולם הבא - שכתוב (הושע א) ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל ה' ואל טובו באחרית הימים. דוד הוא היה מלך בעולם הזה, ודוד יהיה מלך לעתיד לבא. ועל זה אמר, אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

בא וראה, בשעה שהשמש מחזיר פניו ולא מאיר ללבנה, מעבר אורה (ללבנה) ולא מאירה, ואז היא בעני בכל הצדדים, ונתקדרת ואין לה אור כלל. וכש השמש חוזר נגדה ומאיר לה, אז פנייה מאירות, והיא מתקשטת אליו בנקבה שמתקשטת אל הזכר, ואז היא שולטת בשלטון העולם.

ועל זה דוד היה מעטר עצמו באותו גון ממש. לפעמים הוא עני, ולפעמים הוא בעשר ובעשירות הכל, ומשום כך היה אומר צעיר אנכי ונבזה. ועם כל זה - פקדיך לא שכחתי. כמו כן יש לאדם להיות נבזה בעיניו, (ונבזה. ומה אם דוד המלך כה, כל שכן אדם אחר

על שנאו, הנה קא משבח גרמיה. ובזמנא דחמא גרמיה בעאקו, ושנאו קא דחקין ליה, פדין מאיך גרמיה, והנה קרי גרמיה מספנא, זעירא לכלא. מאי טעמא. בגין, דהא לזמנין הנה שליט, ולזמנין הנה בעאקו דשנאו.

ועם כל דא איהו שליט עליהו תדיר, ולא יכילו ליה. ודוד מלכא, תדיר איהו הנה שפיל גרמיה לגבי קדשא בריך הוא, דכל מאן דמאיך גרמיה קמי קדשא בריך הוא, איהו זקיף ליה על כלא. ובגין כך, אתרעי ביה קדשא בריך הוא בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. בעלמא דין, דכתיב, (ישעיה לז) וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי. ובעלמא דאתי, דכתיב, (הושע א) ובקשו את יי' אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל יי' ואל טובו באחרית הימים. דוד איהו הנה מלכא בהאי עלמא, ודוד יהא מלכא לזמנא דאתי. ועל דא אמר, אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

הא חזי, בשעתא דשמשא מהדר אנפוי, ולא נהיר לסיהרא, אתעבר נהורהא (לסיהרא) ולא נהירת, פדין איהי במספנותא בכל סטרין, ואתקדרת, ולית לה נהורא כלל. וכד שמשא אהדר לקבלה, ואנהיר לה, פדין אתנהירת אנפאה, ואתקשטת לגביה, פנוקבא דאתקשטת לגבי דכורא, וכדין איהי שלטא (דף רל"ג ע"א) בשולטנו בעלמא.

ועל דא, דוד הנה מעטר גרמיה, בההוא גוונא ממש. לזמנין איהו מספנא, ולזמנין איהו בעותרא בעתירו דכלא, ובגין כך הנה אמר, צעיר אנכי ונבזה. ועם כל דא, פקדיך לא שכחתי. פגוונא דא, אית ליה לפר נש למיהוי נבזה בעיניו, (ס"א ונבזה ומה אי דוד מלכא כה כל שכן בר נש אחרא דאית ליה) לאשפלא גרמה